

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет суспільно-гуманітарних наук

Кафедра філософії та релігієзнавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 31 » 09 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФСЬКІ СТУДІЇ: ЛОГІКА

для студентів

спеціальності 035 «Філологія»

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 035.041.03 «Переклад (англійська мова)»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02138554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 0404/22

(підпис) (прізвище, ініціали)

« » 20 22

Київ – 2022

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	дисципліна обов'язкової навчальної компоненти	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	1 / 30	
Курс	2	
Семестр	3	
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	
Обсяг кредитів	1	
Обсяг годин, в тому числі:	30	
Аудиторні	14	
Модульний контроль	2	
Семестровий контроль	5	
Самостійна робота	9	
Форма семестрового контролю	-	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни “*Філософські студії: Логіка*” – формування у здобувачів логічного та критичного мислення, цілісного світогляду, широкої філософської ерудиції, науково обґрунтованої картини світу, активної громадянської позиції, державно-патріотичного мислення та відповідних загальних компетентностей.

Мета і завдання курсу гармонійно узгоджується зі стрижневою метою освітньо-професійної програми – надати освіту в галузі філології, зокрема, перекладу, із широким доступом до працевлаштування; підготувати студентів із поглибленим інтересом до певних галузей філології, зокрема перекладознавства, для подальшого навчання.

Дисциплінарні компетентності узгоджуються з наступними програмними компетентностями, а саме:

ЗК 4 Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК 5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями

ЗК 6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

3. Результати навчання за дисципліною

Згідно матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми передбачено зв'язок між навчальною дисципліною «Філософські студії: Логіка» та наступними компетентностями:

ПРН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати

ПРН 4 Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль. Логіка							
Тема 1. Предмет, значення та основні етапи розвитку логіки	5	2	-	-	-	-	3
Тема 2. Поняття та судження	6	2	2	-	-	-	2
Тема 3. Умовивід та основи теорії аргументації	6	2	2	-	-	-	2
Тема 4. Культура мислення та спілкування	6	2	2	-	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем	25	8	6	-	-	-	9
Семестровий контроль	5						
Усього годин	30	8	6	-	-	-	9

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль. Логіка

Тема 1. Предмет, значення та основні етапи розвитку логіки

Логіка як наука про правильне мислення. Визначення логіки. Основні значення вживання терміну логіка. Предмет логіки. Роль мислення в процесі пізнання. Пізнання як складний і багатогранний процес. Відчуття, сприйняття та уявлення як елементи пізнавального процесу. Мислення як раціональне пізнання світу. Поняття мислення. Форми мислення. Поняття про логічну форму. Предмет судження, його предикат. Зв'язки та квантори. Формула структури суджень. Формалізація як метод логіки.

Істинність і правильність мислення. Істинна і хибна думки. Правильні і неправильні міркування. Софізм як свідоме порушення законів логіки у міркуванні. Аналіз правильних міркувань як основне завдання логіки. Критерії правильності міркування. Умови досягнення істини у міркуваннях.

Значення логіки у формуванні логічної культури людини. Головне завдання вивчення логіки як навчальної дисципліни у ЗВО.

Історія логіки та її основні етапи: традиційний (IV ст. до н.е. – перша половина XIX ст.) і сучасний (друга половина XIX ст. – до нашого часу).

Дедуктивна логіка Аристотеля та індуктивна логіка від Френсіса Бекона до Джона Стюарта Мілля як основи навчальної дисципліни, яка протягом тривалого періоду була обов'язковим елементом європейської системи освіти і складає основу логічної освіти в наш час. Етап традиційної або аристотелівської логіки.

Творчість Г.В. Ляйбніца як важливий крок у розвитку ідеї математичної (символічної) логіки. Застосування до логіки математичного методу, спроби побудувати логічне доведення як математичне обчислення, що, мало б слугувати як засобом доведення встановлених істин, так і способом відкриття нових істинних знань. Ідея створення універсальної штучної мови, яка формалізує міркування. Закладання фундаменту сучасної математичної логіки.

Творчість І. Канта, який вперше називає аристотелівську та схоластичну логіку – формальною логікою, і цей термін стає широко вживаним. Розробка нового типу логіки, – «трансцендентальної», – завданням якої є вивчення логічних форм як апріорних (незалежних від досвіду) властивостей розуму, які зумовлюють можливість всезагального і необхідного розуміння явищ, знання, зміст якого не виводиться із досвіду, не залежить від нього.

Творчість Г. Гегеля як критика законів формальної логіки. «Наука логіки» і розробка нового типу логіки, де закони логіки повинні носити всезагальний характер, поширюватись на всі сфери дійсності, відображати її розвиток. Універсальність діалектичної логіки, основними принципами якої є об'єктивність, всезагальність, розвиток.

Революція в логічних дослідженнях у другій половині XIX ст. та створення математичної або символічної логіки. Період від того часу і донині як другий, сучасний, етап у розвитку логіки. Сучасна логіка як не заперечення традиційної

логіки, а її продовження. Теоретичний аналіз дедуктивних міркувань методами обчислення з використанням формалізованих мов.

Зародження сучасної логіки, що орієнтувалася повністю на аналіз лише математичних міркувань. Класичний період сучасної логіки. Ідея перенесення у логіку тих методів, які застосовувались у математиці. «Принципи математики» Б. Рассела і А. Уайтхеда як перша велика праця сучасної класичної логіки.

Творчість Я. Лукасевича з побудови багатозначної логіки, яка допускає більше двох істиннісних значень, Критика класичної логіки. Виникнення нових розділів сучасної логіки, які становлять у сукупності так звану некласичну логіку.

Тема 2. Поняття та судження

Поняття як форма думки. Характеристика предмета думки в понятті. Ототожнююче абстрагування і ототожнюючо-розрізняюче абстрагування. Мовні, засоби виказу поняття. Зміст поняття. Предмет як форма виразу ознак предмета.

Типологія ознак предмета. Обсяг поняття. Множина і обсяг поняття. Елементи теорії множин. Закон оберненого відношення між змістом і обсягом поняття. Види понять. Логічні відношення між поняттями.

Визначення логічної операції над поняттями. Обмеження і узагальнення понять., Операції над обсягами понять як множинами доповнення, перетин, об'єднання, різниця обсягів.

Подія поняття як логічна операція. Структура операцій поділу поняття. Види "-поділу. Правила поділу. Розчленування цілого на частини і класифікація. Види класифікації: природна і штучна.

Визначення поняття як логічна операція. Структура операцій визначення поняття. Види реальних визначень. Поділ номінальних дефініцій на синтаксичні і семантичні. Правила визначення. Опис, характеристика, порівняння, розрізнення екстенсивне визначення. Значимість логічного аналізу понять для теоретичної і практичної діяльності фахівців туристської галузі.

Загальна характеристика суджень. Судження речення і висловлювання. Розповідні, спонукальні, питальні речення та їх логічний зміст. Види суджень. Прості і складні судження.

Структура простого судження. Види простих суджень: атрибутивні, екзистенційні і релятивні. Судження з простими і складними предикатами.

Категоричні судження та їх види. Виділяючі та виключаючі висловлювання. Розподіл термінів у судженнях. Логічні відношення між категоричними судженнями. Заперечення категоричного судження., тлумачення атрибутивних суджень мовою логіки предикатів. Судження з відношенням. Запис суджень з відношеннями мовою логіки предикатів. Судження існування. Модальні судження.

Складні судження. Утворення складних суджень з простих за допомогою логічних зв'язок: Кон'юнкції, диз'юнкції, імплікації, еквіваленції та заперечення. Умови істинності складних суджень. Матеріальна імплікація та умовні судження.

Тема 3. Умовивід та основи теорії аргументації

Загальна характеристика умовиводу. Склад і структура умовиводу. Дедуктивні та індуктивні умовиводи. - Загальна типологія умовиводів. Відношення логічного слідування. Висновки логіки висловлювань. Типологія правил висновку логіки

висловлювань. Обґрунтування правил висновку логіки висловлювань. Умовиводи логіки висловлювань у традиційній логіці. Висновки із категоричних висловлювань. Безпосередні умовиводи (обернення; перетворення; протиставлення предикату; умовиводи за логічним квадратом).

Простий категоричний силогізм. Загальні правила простого категоричного силогізму. Спеціальні правила простого категоричного силогізму. Виведення модусів фігур простого категоричного силогізму. Обґрунтування модусів 2, 3 і 4 фігур шляхом зведення до модусів 1 фігури.

Силогістика та метод аналітичних таблиць. Недедуктивні умовиводи. Повна індукція. Аналогія. Аналогія властивостей і аналогія відношень.

Ключові поняття: умовивід, вихідне значення, вивідне значення, засновок, висновок, безпосередній умовивід, опосередкований умовивід, дедукція, індукція, аналогія, простий категоричний силогізм, фігура простого категоричного силогізму, повна індукція, наукова індукція, популярна індукція, аналогія властивостей, аналогія відношень.

Поняття про аргументацію. Типи аргументацій. Аргументація як обґрунтування певного положення на підставі використання інших положень. Структура аргументації: теза, аргументи, демонстрація. Аргументація і демонстративні міркування. Дедуктивні міркування. Повна індукція.

Аргументація і недемонстративні міркування, неповна індукція. Міркування за аналогією. Співвідношення понять „доведення” і „аргументація”, „спростування” і „критика”. Софістика, логістика, діалектика, риторика, поетика, як різні теорії мовно-мисленнєвої поведінки. Логічне доведення як окремий випадок аргументації.

Види аргументації. Доказова та недоказова аргументація. Пряма та непряма (апагогічна і розділова) аргументація. Комунікативно-прагматичний контекст аргументації. Аргументація як особливий вид комунікації.

Поняття про критику. Спростування як окремий випадок критики. Види критики. Критика тези. Критика Аргументів. Критика демонстрації.

Правила та помилки аргументації і критики. Правила щодо тези. Правила щодо аргументів. Правила щодо демонстрації. Аргументація в діловому спілкуванні.

Тема 4. Культура мислення та спілкування

Сутність комунікації та її роль у суспільстві. Діалог як найбільш універсальна форма спілкування людей та логіко-комунікаційний процес. Основні види діалогу за характером ведення. Види діалогу в залежності від мети: дидактичний, пошуковий, діалог у процесі аналізу та підготовки рішень.

Запитання як різновид імперативу. Види запитань. Функції запитання: пізнавальна та комунікативна. Правила формування запитань. Відповіді та їх види.

Сутність суперечки. Диспут, дебати, дискусія, полеміка. Стратегія і тактика суперечки. Коректні та некоректні прийоми, що використовуються у суперечці.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль Логіка	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	4	4
2	Відвідування семінарських занять	1	3	3
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20
4	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	3	30
5	Індивідуальне завдання	30	-	-
6	Опрацювання фахових видань	10	-	-
7	Написання реферату	15	-	-
8	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25
9	Виконання тестового контролю	10	-	-
10	Лабораторне заняття (допуск, виконання, захист)	10	-	-
11	Творча робота (в т.ч. есе)	20	-	-
	Макс. кількість балів за видами поточного контролю (МВ)	-	-	82
	Коефіцієнт	60	60/82=0,73	

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом. Упровадження в практику навчальної програми різноманітних форм самостійної роботи активно сприяє модернізації навчального процесу шляхом подолання протиріч між трансляцією знань і їх засвоєнням у взаємозв'язку теорії та практики.

Мета самостійної роботи студентів:

- розвиток творчих здібностей та активізація розумової діяльності студентів;
- формування умінь і навичок самостійної розумової праці;
- розвиток морально-вольових зусиль;
- формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань як необхідної умови професійного становлення.

Завдання самостійної роботи студентів:

- навчання студентів самостійно працювати з різними джерелами інформації;
- творче сприйняття і осмислення навчального матеріалу;
- формування навичок щоденної навчальної самостійної роботи.

Зміст самостійної роботи полягає в таких положеннях:

- самостійне вивчення теоретичних, історичних і науково-практичних тем;
- самостійна робота з джерелами та літературою з метою кращого засвоєння програмного матеріалу;
- підготовка наукових повідомлень, інформаційних довідок;
- підготовка вибіркового дослідного завдання на базі критичного огляду наукових публікацій, розроблення пропозицій щодо вирішення актуальних проблем або прогнозів за обраною тематикою;
- презентація та захист результатів виконання вибіркового дослідницького завдання.

Самостійна робота студентів повинна забезпечити:

- системність знань та засобів навчання;
- володіння розумовими процесами;
- мобільність і критичність мислення;
- володіння засобами обробки інформації;
- здібність до творчої праці.

Критерії оцінювання – кожна робота оцінюється у 5 балів.

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1	Глибина і повнота розкриття завдань	2 бали
2	Повнота використання рекомендованої літератури	1 бали
3	Обґрунтування висновків	0,5 бали
4	Грамотність, стиль викладу, оформлення роботи	1 бал
5	Обсяг виконаної роботи	0,5 бал

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль		9	20
1	В контексті першої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати завдання за заявленою тематикою.	3	5
2	В контексті другої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати завдання за заявленою тематикою.	2	5
3	В контексті третьої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати завдання за заявленою тематикою.	2	5
4	В контексті четвертої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати завдання за заявленою тематикою.	2	5
Разом		9	20

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

Модульний контроль проводиться у вигляді письмової роботи або тестування і оцінюється максимально в 25 балів. При тестуванні, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

Рівень знань	Оцінка	Критерії оцінювання відповіді МК
Відмінний рівень	21 – 25	Відповідь студента: <ul style="list-style-type: none"> - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірне розуміння змісту основних теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням; - здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.
Добрий рівень	16 – 20	Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки: <ul style="list-style-type: none"> - недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; - окремі формулювання є нечіткими; міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.
Задовільний рівень	11 – 15	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: <ul style="list-style-type: none"> - відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу; - відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними

		<p>науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання;</p> <ul style="list-style-type: none"> - у роботі багато грубих орфографічних помилок;
Незадовільний рівень	0 – 10	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципів аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Методика розрахунків модульної і семестрової оцінок студента

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат.

- Комп'ютерного контролю: тестові програми.

- Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

6.5 Орієнтовний перелік питань для самоконтролю

1. Розкрийте об'єкт формальної логіки, її предмет та структуру. Поясніть, в чому полягає відмінність формальної логіки від інших наук про мислення.
2. Проаналізуйте теоретичне й практичне значення логіки.

3. Розкрийте сутність поняття «логічна форма».
4. Здійсніть аналіз формалізації як методу логіки.
5. Назвіть основні закони мислення, розкрийте їх сутність та роль у побудові міркувань.
6. Охарактеризуйте етапи становлення логічної науки та порівняйте їх.
7. Розкрийте роль логіки у формуванні культури мислення людини.
8. Розкрийте сутність поняття як форми мислення та прийоми формування понять.
9. Здійсніть поділ поняття на види та охарактеризуйте їх.
10. Проаналізуйте логічні відношення між поняттями.
11. Розкрийте сутність та призначення логічних операцій обмеження та узагальнення понять.
12. Здійсніть аналіз логічної операції визначення понять.
13. Дайте визначення поділу понять, розкрийте його правила та можливі помилки.
14. Охарактеризуйте судження як форму мислення.
15. Здійсніть поділ суджень на види та охарактеризуйте їх.
16. Розкрийте способи встановлення розподіленості термінів у простих категоричних судженнях.
17. Здійсніть аналіз логічних відношень між простими категоричними судженнями.
18. Проаналізуйте особливості будови складних суджень та умови їх істинності.
19. В чому полягають особливості умовиводу як форми думки. Структура умовиводу.
20. В чому полягають особливості безпосередніх умовиводів із простих суджень?
21. Поясніть, як можна зробити безпосередні умовиводи із складних суджень.
22. Розкрийте сутність дедуктивного умовиводу та охарактеризуйте його види.
23. Розкрийте суть простого категоричного силогізму, його фігури та модуси.
24. Охарактеризуйте правила простого категоричного силогізму та можливі помилки, обґрунтуйте їх правомірність.
25. Проаналізуйте та порівняйте складні та складноскорочені силогізми.
26. Проаналізуйте структуру умовно-категоричних умовиводів та обґрунтуйте їх правила.
27. Проаналізуйте сутність розділово-категоричних умовиводів та порівняйте їх з іншими умовиводами логіки висловлювань.
28. Здійсніть аналіз суто умовних умовиводів та порівняйте їх з іншими умовиводами логіки висловлювань.
29. Опишіть структуру умовно-розділових умовиводів, розкрийте їх суть та значення в процесі міркування.
30. Розкрийте сутність індуктивних умовиводів, види індукції та її роль в пізнавальному процесі.
31. Здійсніть аналіз умовиводів за аналогією.
32. Розкрийте сутність, структуру та форми аргументації.
33. Проаналізуйте суть логічного доведення та його види.
34. Проаналізуйте сутність спростування, види критики та їх місце в структурі аргументації.

35. Поясніть роль правил та сутність помилок у доведенні та спростуванні.
36. Проаналізуйте сутність комунікації, визначте її мету і структуру. Діалог, його мета та види.
37. Запитання та їх види.
38. Розкрийте сутність відповідей та особливості їх видів.
39. Розкрийте зміст поняття «логічна культура та її роль як чинника формування культури спілкування».
40. Розкрийте сутність суперечки та охарактеризуйте види, правила та прийоми ведення суперечки.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Кількість балів
A	90-100
B	82-89
C	75-81
D	69-74
E	60-68
FX	35-59
F	0-34

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 30 год., із них: лекції – 8 год., семінарські заняття – 6 год., самостійна робота – 9 год., модуль. контр. – 2 год., семестр. контр. – 5 год.

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль Логіка (82 бали)			
Теми	1	2	3	4
Лекції (теми, бали)	Тема 1. Предмет, значення та основні етапи розвитку логіки (1 бал)	Тема 2. Поняття та судження (1 бал)	Тема 3. Умовивід та основи теорії аргумента ції (1 бал)	Тема 4. Культура мислення та спілкуванн я (1 бал)
Практичні заняття (теми, бали)	-	Поняття та судження (10+1 бали)	Умовивід та основи теорії аргумента ції (10+1 бали)	Культура мислення та спілкуванн я (10+1 бали)
Самостійна робота	Самостійна робота до першої теми (5 балів)	Самостійна робота до другої теми (5 балів)	Самостійна робота до третьої теми (5 балів)	Самостійна робота до четвертої теми (5 балів)
Поточний контроль (вид, бали)	МКР 1 (25 балів)			
Семестровий контроль	-			

8. Рекомендована література

1. Конверський А. Є. Логіка (традиційна та сучасна): Підручник для студентів вищих навчальних закладів / А. Конверський. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 536 с.
2. Мозгова Н. Г. Логіка: Навчальний посібник для дистанційного навчання (Ч.І-ІІ) / Н. Мозгова, Мозговий А. М. – 2-е видання, розширене та доповнене. – К. : Університет „Україна”, 2005. – 252 с.
3. Хоменко І. Логіка: Підручник для вищих навчальних закладів / І. Хоменко. – К. : Абрис, 2004. – 256 с.
4. Тофтул М. Г. Логіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. Тофтул. – К. : Видавничий центр „Академія”, – 2002. – 368 с.
5. Пилипко Є. В. Курс лекцій «Логіка» (для студентів усіх форм навчання всіх спеціальностей) / Є. В Пилипко. – Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. Бекетова. – Х. : ХНУМГ, 2013. – 94 с.
6. Конспект лекцій з курсу «Логіка» освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для всіх спеціальностей. / [уклад. Ю.С. Кравцов]. – Кам'янське: ДДТУ, 2017. – 176 с.
7. А. Є. Конверський Сучасна логіка (класична та некласична) / А. Конверський 2-ге вид. перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2017. – 294 с.
8. Юридична логіка: підручник / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 248 с.
9. Бондар Т.І. Логіка: Навчальний посібник / Т. Бондар. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. – 248 с.
10. Орендарчук Г.О. Логіка: Навчальний посібник для студентів економічних та юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів. – Видання друге, перероблене і доповнене. – Тернопіль: Астон, 2008. – 272 с.

Англомовна література

1. Bradley Dowden. Logical Reasoning - California State University, Sacramento, 2020. – 599 p,
2. Matthew Van Cleave. Introduction to Logic and Critical Thinking - Lansing Community College, 2016. – 242 p.
3. Craig DeLancey. A Concise Introduction to Logic. - Open SUNY Textbooks, 2017. – 223 p.
4. Gary Hardegree. Introduction to Modal Logic. - UMass Amherst, 2009. – 275 p.
5. Carveth Read. Logic: Deductive and Inductive. - Project Gutenberg, 2006. – 417 p.